

ૐ
શ્રી પરમહંસાણુ દેવાય નમઃ

પત્રાંક - ૧૬૬

પ્રવચન-૧,૨

Model Answer Paper

Marks : 100

Paper તપાસતી વખતે Model Answer Paperમાં આપવામાં આવેલા pointsને વફાદાર રહેવું. જુદાં જુદાં options આપવામાં આવ્યા છે જેથી તપાસવામાં સરળતા રહે. તેમાંથી કોઈ પણ option લખ્યો હોય, તેનો ભાવ આવી જતો હોય તો marks આપવા.

(I) નીચેનું ચોકઠું ભરો.

Marks : 20

દરેક સાચા જવાબ માટે 2 marks આપવા.

	૧સ								
૨સ	મ	ય	સા	ર		૩બ	ળ	૪દ	
	કિ							શ	
૫ચૈ	ત	ન્ય			૬આ	ત્મ	શા	ન	
					ગ			૭મો	ક્ષ
	૮શે	૯ર	ડી		મ			હ	
		ત્ત							

(II) સાચો જવાબ પસંદ કરો.

Marks : 10

દરેક સાચા જવાબ માટે 2 marks આપવા.

- (૧) (c) સાતમો
- (૨) (b) અનુભવ
- (૩) (c) જાગતા અને વિશ્રામ બન્ને અવસ્થામાં
- (૪) (a) અધૂરો નિશ્ચય છે
- (૫) (b) શ્રદ્ધા

(III) જોડકાં બનાવો.

Marks : 10

દરેક સાચા જવાબ માટે 2 marks આપવા.

- (૧) e)
- (૨) c)
- (૩) a)
- (૪) b)
- (૫) d)

(IV) વિધાન સાચું છે કે ખોટું તે જણાવો. જો ખોટું હોય તો કારણ આપો.

Marks : 10

દરેક સાચા જવાબ માટે 2 marks આપવા.

False લખ્યું હોય પણ કારણ ન લખ્યું હોય અથવા ખોટું કારણ લખ્યું હોય તો 0 mark.

True માટે કારણ અપેક્ષિત નથી.

(૧) False. કર્મ પણ બાધારૂપ ન બની શકે. / કોઈ બાધારૂપ ન બની શકે.

(૨) True.

(૩) False. સાચી કે ખોટી તે વિચારીને સ્થાપવાનું કહ્યું નથી, કઈ રીતે સાચી છે તે વિચારવાનું છે. / સાચી છે એમ પરમકૃપાળુદેવે સ્થાપી દીધું છે અને તેના ઉપર વિચાર કરવા પ્રેરણા કરી છે.

(૪) False. યોગ થાય તો અવશ્ય ધર્મની પ્રાપ્તિ થાય એવું નથી. / શ્રદ્ધાપૂર્વક યોગ થાય તો ધર્મની પ્રાપ્તિ થાય.

(૫) True.

(V) એક વાક્યમાં જવાબ આપો.

Marks : 10

દરેક સાચા જવાબ માટે 2 marks આપવા.

(૧) ક્યાંથી - મુંબઈ

- 1/2 mark

તિથિ - કાર્તિક સુદ ૬, ૧૯૪૭

- 1 mark

કયા વારે - ભોમ / મંગળવાર

- 1/2 mark

(૨) સુખ - ઓછું દુઃખ

દુઃખ - વધારે દુઃખ

મહાદુઃખ - સહનશક્તિની બહારનું દુઃખ

આમાંથી એક સાચું હોય તો 1 mark, બે સાચા હોય તો 1 1/2 mark અને ત્રણે સાચા હોય તો 2 marks આપવા.

(૩) ભીતરના આકાશમાં ઊડવા માટે સર્જયા છીએ.

- 1 mark

જમીન પર ઘસડાઈને જીવવા માટે સર્જયા નથી.

- 1 mark

(૪) મં + ગલ - દુઃખ ગાળે / દુઃખ જાય

- 1 mark

મંગ + લ - સુખ લાવે / સુખ આવે

- 1 mark

(૫) આગમ પ્રમાણ

- 1 mark

અનુભવ પ્રમાણ

- 1 mark

(VI) ટૂંકાણમાં જવાબ લખો.

Marks : 20

(૧) દષ્ટાંત - અંધ વ્યક્તિ જેને બહુ સંભળાતું પણ ન હતું, તે નિયમિત ચર્ચમાં જતો હતો. તેને કારણ પૂછવામાં આવ્યું તો તેણે કહ્યું કે બીજા તો મને જોઈ શકે છે ને. તે ધાર્મિક છે એમ બીજાને દેખાડવા માંગતો હતો.

- 2 marks

પરમાર્થ - જીવને પ્રેમ અંધકારનો છે પણ પ્રકાશની ચર્ચા કરીને માને-મનાવે છે કે પોતાને પ્રકાશનો પ્રેમ છે. પોતે પ્રકાશનો પ્રેમી છે એવો દંભ કરીને બીજાને ઠગે છે.

- 2 marks

(૨) ઉપમા - આંધી-તોફાન આવે તો ઝાડ-પાન ઊખડી જાય, છાપરાં ઊડી જાય, ઘર તૂટી જાય, બધું બદલાઈ જાય.

- 2 marks

પરમાર્થ - તેમ સદ્ગુરુનું આગમન થતાં માન્યતા, પરિણામ, જીવનશૈલી બધું બદલાઈ જાય છે. જીવમાં રૂપાંતરણ આવે છે.

- 2 marks

(૩) દષ્ટાંત - કવિઓ સંમેલન માટે શિવપુરી જઈ રહ્યા હતા ત્યારે રસ્તામાં ડાકુઓ મળ્યા. કવિઓએ કહ્યું કે અમારી પાસે પૈસા નથી, કવિતાઓ છે. ડાકુઓએ તેમને ૧૧ રૂપિયા આપી બીજા કોઈને કવિતા સંભળાવવાનું કહ્યું.

- 2 marks

પરમાર્થ - સદ્ગુરુ પણ જીવને સ્વરૂપની કવિતા સંભળાવવા ઈચ્છે છે, પણ જીવ તેમના ચરણે ૧૧ રૂપિયા જેવી ભેટ ધરીને કહે છે કે આપ બીજાને સંભળાવજો. તે ગરજપૂર્વક બોધ સાંભળતો નથી અને અવસર ચૂકી જાય છે. - 2 marks

- (૪) દષ્ટાંત - ભિખારી ભોજન માટે પૈસા માંગતો હતો. એક જણે રેસ્ટોરંટમાં પૈસા આપી તેને ભોજન કરાવ્યું. તો ભિખારી બબડ્યો કે આ પાંચમી વાર ખાધું, પણ પિક્ચર જોવા માટે કોઈએ દસ રૂપિયા આપ્યા નહીં. - 2 marks

પરમાર્થ - જીવ બોલે છે કાંઈ અને તેને જોઈએ છે કાંઈ. જીવ વાતો સમ્યગ્દર્શનની, મોક્ષની કરે છે પણ તેને જોઈએ છે શાતા, અંતરાયનો નાશ વગેરે. તેણે નક્કી કરવું પડશે કે તેને સંસાર જોઈએ છે કે મોક્ષ. - 2 marks

- (૫) શ્રી આત્મસિદ્ધિ શાસ્ત્રમાં ‘સર્વે’ શબ્દ છે, કારણ કે તેમાં તાત્ત્વિક મોક્ષમાર્ગનું નિરૂપણ થયું છે, જે ત્રણે કાળમાં એક જ હોય. - 2 marks

પત્રાંક ૧૬૬માં ‘અસંખ્ય’ શબ્દ છે, કારણ કે તેમાં તાત્ત્વિક મોક્ષમાર્ગના વ્યાવહારિક રૂપનું નિરૂપણ છે, જે દેશ-કાળ અનુસાર બદલાય છે. તેના ક્રમમાં ભેદ આવે છે તેથી તે વખતના સત્પુરુષોની સમ્મતિ દર્શાવવા ‘અસંખ્ય’ શબ્દ વાપરવામાં આવ્યો છે. - 2 marks

- (VII) સત્પુરુષના એકેક વાક્યમાં, એકેક શબ્દમાં અનંત આગમ રહ્યાં છે - આ માત્ર અતિશયોકિત છે. એ વાત સિદ્ધ કરવા મિથ્યાત્વ વકીલ અદાલતમાં પોતાની દલીલો રજૂ કરે છે. તમે વિવેકરૂપી વકીલ બનીને તેની દલીલોનું સમાધાન આપો. Marks : 20

દરેક સાચા જવાબ માટે 4 marks આપવા.

- (૧) એક ઊંઘતા માણસને ‘ગધેડો’ બૂમ પાડીને કોઈએ જગાડ્યો. તે જાગ્યો, ફ્લાઈટ પકડી, સોદો કર્યો અને કરોડો રૂપિયાનો નફો કર્યો. તેમ સત્પુરુષના એક શબ્દથી જીવ જાગી જાય છે, કામ કરી લે છે અને તેથી તે સર્વ શાસ્ત્રો ભણી ચૂક્યો, પાર પામી ગયો. સત્પુરુષનો એક શબ્દ તેને જાગૃત કરી કેવળજ્ઞાન પમાડવાની તાકાત ધરાવે છે.
- (૨) વર્તમાનમાં ભલે આગમ ૩૨ કે ૪૫ છે, પરંતુ ભૂતકાળમાં અનંત તીર્થકરો થઈ ગયા છે અને અનંત તીર્થકરોની વાણી એટલે આગમો પણ અનંત છે.
- (૩) આગમવાણી, પૂર્વાચાર્યોની વાણી અને સત્પુરુષની વાણી બધાંનું ઉદ્ગમસ્થાન એક આત્મા જ છે. માટે તેના મહિમામાં કોઈ ભેદ નથી. આત્મામાંથી આવતી હોવાથી જેટલો આદર આગમવાણી, પૂર્વાચાર્યોની વાણીનો તેટલો આદર સત્પુરુષની વાણીનો પણ હોવો જોઈએ. સત્પુરુષની વાણીની તેવી પૂજા થશે તો જ તે પરિણમશે.
- (૪) ભલે બન્ને આત્માની વાત કરે, પરંતુ સત્પુરુષની વાણી આત્મા સાથે સંધિ થઈને આવે છે, વિદ્વાનની વાણી આત્માની સંધિ વિના આવે છે. સત્પુરુષને જ્ઞાનમાં આત્મા પ્રત્યક્ષ છે, જ્યારે વિદ્વાનને આત્મા પ્રત્યક્ષ નથી. તેથી તેની વાણીમાં તાકાત નથી, દૈવત નથી.
- (૫) ડોક્ટર કોઈ દવા લેવાની ‘હા’ પાડે [અથવા] વકીલ કોર્ટમાં અમુક ચીજ બોલવાની ‘ના’ પાડે, આવી એક શબ્દની સલાહ માટે વ્યવહારમાં આપણે કેટલા પૈસા આપવા તૈયાર થઈ જઈએ છીએ, કારણ કે તે એક શબ્દ પાછળ તેમનાં વર્ષોનાં જ્ઞાન તથા અનુભવ છે. તેમ સત્પુરુષના એકેક શબ્દમાં એમનો આત્માનો અનુભવ રહેલો છે. તેને આજ્ઞારૂપે લેવાય તો જીવનું અનંત કલ્યાણ થઈ જાય.

* * *